

CZĘŚĆ I TEST WYBORU

Za każdą poprawnie zaznaczoną/wpisaną informację otrzymasz jeden punkt. Jeżeli chcesz wycofać swój wybór, wyraźnie przekreśl krzyżykiem odpowiedź z której rezygnujesz i zaznacz/wpisz odpowiedź właściwą.

1. Z podanych nazw stolic państw wybierz i wpisz właściwą.

Kajenna, Port-au-Prince, Brasilia, Lima, Basse-Terre, Fort-de-France, Montevideo,
Hawana, Asunción, Al-Ujun, Caracas, Santiago.

Nazwa państwa	Stolica
Kuba	
Chile	
Peru	
Brazylia	

2. Z wybranych obszarów geograficznych podkreśl te, które nie należą do archipelagu Wielkich Antyli.

Patagonia, Brazylia, Kuba, Titicaca, Chile

3. Z wymienionych poniżej nazw geograficznych terytoriów, wybierz i podkreśl tą, która dotyczy przedstawionego opisu.

Chile   *Peru*   *Brazylia*   *Kuba*

Jest to państwo, którego północne wybrzeża są nizinne i rozczłonkowane. Na północnym wschodzie wybrzeże jest wyrównane, rozcięte głęboką zatoką Todos os Santos (Wszystkich Świętych). Na wschodzie wybrzeża są skaliste, abrazyjne urozmaicone licznymi zatokami powstałymi przez zatopienie wylotów dolin, natomiast na południowym wschodzie są obszary nizinne, z płytkimi lagunami odciętymi od morza przez mierzeje.

4. Do państw wymienionych w tabeli przyporządkuj po jednej krainie geograficznej leżącej w przeważającej powierzchni na terytorium tych państw.

Nizina Amazonki, Nizina Orinoko, Nizina Valle Cauto, Kordylera Główna Andyjska

Brazylia	Chile	Kuba

5. Podkreśl właściwą odpowiedź.

Chile to państwo położone między wybrzeżem *Pacyfiku / Atlantyku* a wododziałem *Apalachów / Andów*. Na *północy / południu* graniczy ono z *Ekwadorem / Peru*, na *zachodzie / wschodzie* graniczy z *Boliwią i Argentyną / Boliwią i Urugwajem* a od *wschodu / zachodu* oblewa je *Ocean Atlantycki / Ocean Spokojny*.

6. Poniższy tekst zawiera informacje społeczno–ekonomiczne na temat Chile. Wpisz w puste miejsca wybrane wyrazy z poniższej listy.

wschodnie, północne, środkowe, Dolinę, Nizinę, Wyżynę, najniższym, najwyższym, zachodniej, południowej, środkowej, równikowego, umiarkowanego, zwrotnikowego, kawy, winnej latorośli, wino, kawę, miedzi, węgla brunatnego.

Ludność Chile rozmieszczona jest bardzo nierównomiernie. Zdecydowana większość zamieszkuje..... Chile, zwłaszcza .....Środkowochilijską. Chile obok Argentyny, Urugwaju i Wenezueli należy do krajów o .....wskaźniku urbanizacji. Najwięcej miast położonych jest w .....części kraju. Struktura upraw jest odmienna niż w większości krajów Ameryki Łacińskiej, gdyż w Chile dominują rośliny klimatu..... . Chile dysponuje dogodnymi warunkami do uprawy (szczególnie ważne nasłonecznienie) ..... Obecnie produkuje się tam wysokiej jakości ....., produkt ten ma bardzo duże znaczenie dla chilijskiego eksportu. Jeśli chodzi o surowce mineralne, Chile zalicza się do czołowych producentów..... w świecie.

7. Określ czy powyższe stwierdzenia dotyczące Chile są prawdziwe (P) czy fałszywe (F). Właściwą odpowiedź zaznacz krzyżykiem.

	PRAWDA	FAŁSZ
a) Wzdłuż wybrzeży Chile ciągnie się rów oceaniczny Atakamski.		
b) Gleby występujące w północnej części Chile to głównie gleby inicjalne i słabo wykształcone		
c) Na wybrzeżu oraz w Andach opadów jest skrajnie mało.		
d) Zimny prąd Peruwiański zwiększa sumę opadów atmosferycznych w Chile.		
e) Najdłuższą rzeką w Chile jest Loa, która uchodzi do Oceanu Spokojnego.		

8. Przyporządkuj nazwy tańców krajom ich pochodzenia i wpisz odpowiednią literę do tabelki:

A) SAMBA   B) MARINERA   C) SALSA

Kuba	Brazylia	Peru

PYTANIA 9–37 Wybierz właściwą odpowiedź zaznaczając odpowiednią literę obwódką (kółkiem)

9. Pingwiny występują na wybrzeżu:

- a) Peru i Brazylii
- b) Peru i Chile
- c) Brazylii i Chile
- d) Kuby i Brazylii

10. Tukan to:

- a) dziki kot zamieszkujący Wyżynę Brazylijską
- b) zagrożony wymarciem gatunek trującego krzewu, występujący u podnóża Andów
- c) barwny ptak zamieszkujący obszary leśne Ameryki Środkowej i Południowej
- d) duża małpa z podrodziny wyjców zamieszkująca selwę

11. Inna nazwa strusia pampasów zamieszkującego Amerykę Południową to:

- a) nandu
- b) emu
- c) kiwi
- d) ara

12. Buena Vista Social Club to nazwa:

- a) klubu i projektu muzycznego w Hawanie
- b) sieci hotelowej obejmującej kurorty nadmorskie Ameryki Południowej
- c) cyklicznej imprezy tanecznej w Limie
- d) projektu badawczego poświęconego pozostałościom cywilizacji Inków

13. Varadero to:

- a) nazwa obserwatorium astronomicznego na pustyni w Chile
- b) nazwa miasta oraz kurortu wypoczynkowego znanego z plaż i stanowisk do nurkowania na Kubie
- c) rezerwat jaguara w Amazonii w Peru
- d) sanktuarium św. Józefa w Rio de Janeiro

14. Cieśnina Florydzka oddziela Kubę od:

- a) Jamajki
- b) Dominikany
- c) Stanów Zjednoczonych Ameryki
- d) Meksyku

15. Największe miasto na Kubie to:

- a) Santiago de Cuba
- b) Trinidad

- c) Matanzas
- d) Hawana

16. Chicha to:

- a) napój alkoholowy na bazie kukurydzy
- b) odmiana gry w krykieta popularna na Kubie
- c) miasto w Brazylii w stanie Amapa
- d) rękawice z wełny lamy

17. Konkwistador, założyciel pierwszych chilijskich miast, w tym Santiago de Chile, nazywał się:

- a) Ferdynand Cortés
- b) Pedro de Valdivia
- c) Pedro Alvares Cabral
- d) Amerigo Vespucci

18. Araukanie to Indianie, którzy zamieszkiwali (i nadal zamieszkują) tereny położone na południe terytoriów zajmowanych w XV wieku przez Inków w Chile oraz Argentynie. Inna ich nazwa to:

- a) Aztecas (Aztekowie)
- b) Taino (Tainowie)
- c) Karaibowie
- d) Mapuche (Mapucze)

19. „Guantanamera” to popularna piosenka skomponowana przez José Fernández Díaza. Utwór ma wiele wersji i był wykonywany przez różnych artystów. Melodia „Guantanamera”, ze zmienionym tekstem, jest także wykorzystywana w przyśpiewkach kibiców piłkarskich. Piosenka ta wywodzi się z:

- a) Brazylii
- b) Peru
- c) Chile
- d) Kuby

20. Violeta Parra, autorka utworu „Gracias a la vida”, wykonywanego m. in. przez zespół U2 była:

- a) Kubanką
- b) Chilijką
- c) Brazylijką
- d) Peruwianką

21. Cha-cha (cza–cza) to taniec:

- a) brazylijski
- b) peruwiański
- c) chilijski

d) kubański

22. Kraina geograficzna na południu Chile i Argentyny, charakteryzująca się licznymi fiordami i wyspami:

- a) Pantanal
- b) Patagonia
- c) Mato Grosso
- d) Sierra Maestra

23. Moai to nazwa:

- a) posągów z Wyspy Wielkanocnej
- b) kubańskiej potrawy narodowej z fasoli i ryżu
- c) afrobrazylijskiego tańca
- d) największego gryzonia Amazonii

24. Krajem, z którym NIE GRANICZY Peru jest:

- a) Kolumbia
- b) Boliwia
- c) Ekwador
- d) Nikaragua

25. Krajem, który oblewają m. in. wody Morza Karaibskiego jest:

- a) Peru
- b) Brazylia
- c) Chile
- d) Kuba

26. Indiański język keczua, podobnie jak język hiszpański, jest językiem urzędowym w/na:

- a) Peru
- b) Kubie
- c) Chile
- d) Brazylii

27. Portugalczyk Pedro Álvarez Cabral zastąpił jako żeglarz, który:

- a) jako pierwszy dotarł do wybrzeży obecnej Brazylii
- b) założył Rio de Janeiro
- c) przejął dowodzenie wyprawą Magellana po śmierci kapitana
- d) spenetrował Ziemię Ognistą

28. Obiektem z listy światowego dziedzictwa UNESCO, położonym na terytorium Chile jest/są :

- a) malowidła naskalne w Parku Narodowym Serra da Capivara
- b) Park Narodowy Huascarán

- c) zabytkowa dzielnica portu Valparaíso
- d) zabytkowe centrum Cienfuegos

29. Miejscowość Nazca w Peru jest znana z/ze:

- a) szkół tańca
- b) starodawnych naziemnych rysunków widocznych z pokładu samolotu
- c) barokowej katedry pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela
- d) piramidy schodkowej sprzed podboju Inków

30. Państwo Inków obejmowało tereny współczesnego Peru i Ekwadoru oraz częściowo Boliwii,

Kolumbii, Argentyny i:

- a) Chile
- b) Kuby
- c) Brazylii
- d) żadnego z krajów wymienionych w punktach a, b i c

31. Antara, znana też pod nazwą zampoña albo fletnia andyjska to instrument:

- a) strunowy smyczkowy
- b) strunowy szarpany
- c) dęty drewniany
- d) perkusyjny

32. Inka to:

- a) tytuł władcy Inków
- b) odmiana brazylijskiej kawy, uprawiana w stanie Bahia
- c) instrument muzyczny, będący odmianą tamburynu
- d) jeden z dopływów Amazonki

33. Inkowie zapisywali informacje w formie:

- a) hieroglifów
- b) pisma węzełkowego
- c) pisma klinowego
- d) Piktogramów

34. Stolicą państwa Inków było:

- a) Potosi
- b) Tenochtitlan
- c) Lima
- d) Cuzco

35. Diego Velázquez de Cuéllar zdobył dla władców Hiszpanii:

- a) Chile
- b) Peru
- c) Brazylię
- d) Kubę

36. Pierwszą osadę na Kubie Hiszpanie założyli w:

- a) Baracoa
- b) Trynidadzie
- c) Hawanie
- d) Santiago de Cuba

37. Terytorium należącym do Chile, ale położonym nie w Ameryce Południowej, lecz w Polinezji (Oceania) jest:

- a) wyspa Chiloé
- b) Ziemia Ognista
- c) Wyspa Wielkanocna
- d) El Norte Grande

Liczba punktów (test wyboru): _____

CZĘŚĆ II ZADANIA OTWARTE

W tej części konkursu musisz wstawić w odpowiednich miejscach wymagane informacje. Za każdą wstawioną poprawnie informację otrzymasz dwa punkty:

38–42. Wstaw brakujące dane:

38. Flagowy statek Krzysztofa Kolumba nosił nazwę _____

39. Kapitania Chile powstała w 1541 roku i należała do Wicekrólestwa _____

40. Portugalczycy objęli w posiadanie obszar Brazylii na mocy traktatu w _____, podpisanego w _____ roku.

41. Po dopłynięciu na Kubę Krzysztof Kolumb sądził, że dotarł do _____ (*podaj nazwę kraju*), później wyspę nazwano _____ (*podaj nazwę używaną w czasach Kolumba*) na cześć jednego z książąt hiszpańskich. Pierwsza wyprawa Kolumba do Ameryki miała miejsce w _____ (*podaj rok*).

42. Kuba jest karaibską wyspą, na której sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta. Najdłuższą rzeką Kuby jest rzeka _____ o długości 340 km, wpadająca do Morza _____. Duże obszary państwa zajmują czerwone gleby _____.

43. Podaj nazwę miasta

Jedno z największych miast Brazylii; do 1960 stolica kraju. Miasto położone nad zatoką Guanabara między wzgórzami Corcovado ze słynną statuą Chrystusa Odkupiciela i Pão de Açúcar (Głowa Cukru). Inne znane obiekty metropolii to stadion Maracanã oraz plaże Ipanema i Copacabana.

44. Podaj nazwę trunku

Napój alkoholowy wytwarzany ze sfermentowanej trzciny cukrowej, szczególnie popularny na Karaibach. W literaturze i filmie zasłynął jako napitek piratów. Najbardziej znanym gatunkiem tego trunku na Kubie jest „Havana Club Añejo 7 Años”

45. Podaj nazwę łańcucha górskiego:

łańcuch górski ciągnący się przez znaczną część Ameryki Południowej, obejmującą takie kraje jak Wenezuela, Kolumbia, Ekwador, Peru, Boliwia, Argentyna i Chile. Najwyższe szczyty łańcucha to Aconcagua w Argentynie oraz Ojos del Salado w Chile. Charakterystycznymi zwierzętami dla tych rejonów są lama, guanako i kondor.

46. Podaj nazwę zwierzęcia

Ssak z rodziny kotowatych występujący w Ameryce Północnej i Południowej. Największy drapieżny kot obu Ameryk, charakteryzuje się żółtym lub brązowym ubarwieniem i cętkami. Zamieszkuje między innymi wilgotne lasy równikowe. Odgrywa dużą rolę w indiańskich mitologiach.

47. Podaj nazwę pustyni

Pustynia w północnej części Chile; uznawana za jeden z najsuchszych obszarów na Ziemi. Wśród atrakcji, które przyciągają na pustynię turystów, znajdują się salary, kolonie flamingów, gejzery i wulkany.

48. Podaj nazwę owocu (inną niż podane nazwy rośliny)

Passiflora, inaczej męczennica jadalna, to roślina pochodząca z Ameryki Południowej. Uprawia się ją m. in. w Brazylii i Peru ze względu na owoc o jajowatym kształcie, żółtym, kleistym miąższu i kwaskowatym smaku. Miąższ spożywa się na surowo lub wykorzystuje do produkcji soków. Jest też używany w medycynie i kosmetyce.

49. Podaj nazwę rośliny uprawnej

Valle de Viñales to dolina w zachodniej części Kuby, w prowincji Pinar del Río. Znana jest m. in. z jaskiń i nietypowych form skalnych. Jest to też obszar, na którym tradycyjnymi metodami uprawia się roślinę o kluczowym znaczeniu dla gospodarki Kuby. Produkt powstały na bazie tej rośliny jest jednym z symboli kraju oraz jednym z najważniejszych towarów eksportowych.

Liczba punktów (zadania otwarte): _____